

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

421

Vragen van het lid **Van Zanten** (BBB) aan de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het bericht ««Olifant in kamer» blijft ongenoemd in debat over dalende homoacceptatie»* (ingezonden 3 oktober 2024).

Antwoord van Staatssecretaris **Paul** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 29 oktober 2024).

Vraag 1 en 3

Bent u op de hoogte van het bericht ««Olifant in kamer» blijft ongenoemd in debat over dalende homoacceptatie» en zo ja, wat is uw reactie hierop?¹ Hoe kijkt u aan tegen het feit dat nog maar 43% van de Amsterdamse jongeren accepteert dat twee mensen van hetzelfde geslacht verliefd op elkaar worden?

Antwoord 1 en 3

Ja, ik ben bekend met het bericht. Het is een slechte zaak dat minder dan de helft van de Amsterdamse jongeren (43%) uit de tweede en vierde klas het normaal vindt dat twee personen van hetzelfde geslacht verliefd op elkaar worden. Dit druist in tegen de democratische waarden van de rechtstaat. Het kabinet staat voor een samenleving waarin iedereen veilig over straat kan en iedereen zichzelf kan zijn. Acceptatie is ontzettend belangrijk, omdat het bijdraagt aan een open samenleving waarin iedereen kan zijn wie die wil zijn en verliefd kan worden op wie diegene wil. Zoals toegezegd in de beantwoording van Kamervragen van lid Becker (VVD)², ga ik naar aanleiding van de uitkomsten van de GGD Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 een onderzoek laten uitvoeren naar de dalende acceptatie van lhbtq+ personen onder jongeren, met aandacht voor de rol van sociale media en conservatieve denkbelden.

¹ De Telegraaf, 2 oktober 2024, ««Olifant in kamer» blijft ongenoemd in debat over dalende homoacceptatie», «Olifant in kamer» blijft ongenoemd in debat over dalende homoacceptatie | Binnenland | Telegraaf.nl

² Antwoorden op Kamervragen over acceptatie homoseksualiteit door Amsterdamse jongeren, 2024, Antwoorden op Kamervragen over acceptatie homoseksualiteit door Amsterdamse jongeren | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl

Vraag 2

Hoe verklaart u dat de acceptatie van LHBTI+-personen in Nederland, inclusief grote steden en dorpen, significant is afgenomen en welke landelijke trends ziet u?

Antwoord 2

Iedereen moet vrij en veilig zichzelf kunnen zijn in Nederland, of dat nu in de grotere stad is of in een kleinere dorpskern. Uit bestaand onderzoek komt een gemengd beeld naar voren over acceptatie van lhbtqi+ personen. Er is niet eenduidig sprake van een daling. Het onderzoek «Opvattingen over seksuele en genderdiversiteit in Nederland en Europa» uit 2022 van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) geeft een landelijk beeld dat de acceptatie onder respondenten (18+) lijkt te stagneren.³ Het SCP constateerde in 2022 geen verdere toename van de acceptatie, maar ook geen afname.

Daarnaast geeft het onderzoek «Seks onder je 25^e» uit 2023 van Rutgers en Soa Aids Nederland een aanvullend beeld. De resultaten tonen aan dat de landelijke acceptatie lager ligt onder jongere jongeren (13–15 jaar) dan onder oudere jongeren (19 tot 24 jaar).⁴ Uit het onderzoek blijkt dat de acceptatie van homoseksualiteit juist is toegenomen de afgelopen jaren. In 2012 had 50% van de ondervraagde jongens en 25% van de meiden negatieve opvattingen over homoseksualiteit tegenover 25% van de jongens en 10% van de meiden in 2023.

Tot slot wijs ik erop dat de resultaten van de Gezondheidsmonitor Jeugd 2023⁵ geen landelijk beeld geven, omdat de vraag over acceptatie van homoseksualiteit in slechts een aantal regio's is uitgevraagd. Ook is de monitor niet representatief voor de acceptatie van lhbtqi+ personen in brede zin, omdat de vraag alleen over homoseksualiteit gaat.

Zoals eerder in antwoord 1 en 3 is aangegeven, ga ik een onderzoek laten uitvoeren naar de oorzaken van de dalende acceptatie van lhbtqi+ personen onder jongeren, met daarin aandacht voor de rol van sociale media en conservatieve denkbeelden.⁶ De resultaten verwacht ik voor de zomer van 2025 met uw Kamer te delen.

Vraag 4 en 5

Kunt u naar aanleiding van de recente berichtgeving toezeggen om het sociaal en cultureel planbureau te verzoeken opnieuw verder landelijk onderzoek te doen naar de achterliggende oorzaken van de dalende homoacceptatie?

Bent u het ermee eens dat dit onderzoek vooral moet kijken naar culturele, religieuze en sociale factoren die bijdragen aan de huidige situatie van homoacceptatie?

Antwoord 4 en 5

Ik neem aan dat u in uw vraag verwijst naar de opvolging van het onderzoeksrapport «Opvattingen over seksuele en genderdiversiteit in Nederland en Europa»⁷, dat samen met de LHBT-monitor tot 2022 iedere twee jaar werd uitgevoerd door het SCP. Zoals mijn ambtsvoorganger uw Kamer heeft laten weten op 1 december 2023 in de Voortgangsrapportage Emancipatie 2022–2023⁸, wordt de voormalige LHBT-monitor van het SCP voortgezet als Lhbtqi+-monitor. Deze wordt uitgevoerd door een onderzoeksconsortium bestaande uit Panteia, Movisie en Ipsos I&O (voorheen I&O Research). De eerstvolgende editie van de Lhbtqi+-monitor verschijnt in november 2024. In deze monitor zullen ook nieuwe landelijke cijfers verschijnen over de

³ Opvattingen over seksuele en genderdiversiteit in Nederland en Europa 2022, SCP | Opvatting over seksuele en genderdiversiteit in Nederland en Europa | Publicatie | SCP (scp.nl)

⁴ Seks onder je 25^e 2023, Rutgers en Soa Aids Nederland | Seks tot je 25^e 2023 | Publicatie | Rutgers en Soa Aids Nederland (rutgers.nl)

⁵ GGD Gezondheidsmonitor Jeugd 2023, GGD GGD Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 | Publicatie | GGD (monitorgezondheid.nl)

⁶ Kamerstukken II, 2023–2024, kenmerk 2024Z09545

⁷ Opvattingen over seksuele en genderdiversiteit in Nederland en Europa 2022, SCP | Opvatting over seksuele en genderdiversiteit in Nederland en Europa | Publicatie | SCP (scp.nl)

⁸ Voortgangsrapportage Emancipatie 2022–2023, Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) | Voortgangsrapportage Emancipatie 2022–2023 | Publicatie | OCW (rijksoverheid.nl)

lhbtq+-acceptatie van personen boven de 18 jaar, voortbouwend op de wijze waarop het SCP dit voorheen deed in het terugkerende rapport «Opvattingen over seksuele en genderdiversiteit in Nederland en Europa».

Ik vind het erg belangrijk dat er in het onderzoek wordt gekeken naar een verscheidenheid aan factoren. De nieuwe lhbtq+-monitor die ik hierboven noemde, neemt onder andere de factoren opleidingsrichting en religie mee.

Vraag 6

In hoeverre erkent u dat radicale groepen, waaronder sommige religieuze- en culturele gemeenschappen, een rol spelen in het creëren van een onveilige omgeving voor LHBTI+-personen en welke stappen onderneemt u om dit probleem aan te pakken?

Antwoord 6

Religieuze en culturele factoren spelen een rol bij de houding tegenover lhbtq+ personen. Het rapport «Opvattingen over seksuele en genderdiversiteit in Nederland en Europa 2022» van het SCP splitst opvattingen over homo- en biseksualiteit uit naar sociaal-demografische kenmerken.⁹ Dit onderzoek laat zien dat niet-religieuze mensen hier vaker positieve opvattingen over hebben (82%) dan religieuze mensen, waaronder door Rooms-katholieken (69%), aanhangers van de Protestantse Kerk (51%) en overige religies (45%). De categorie overige religies bestond onder anderen uit gereformeerde protestanten, moslims, hindoes en boeddhisten. Het rapport World Values Survey 2023 beschrijft de factor van religie bij acceptatie van homoseksualiteit.¹⁰ Dit onderzoek laat zien dat niet-religieuzen meer acceptierend zijn over homoseksualiteit, gevolgd door PKN hervormden, Rooms-katholieken, PKN gereformeerden, orthodox-protestanten en moslims. Een negatieve houding tegenover lhbtq+ personen is echter nog niet hetzelfde als daadwerkelijk overgaan tot geweld.

Uit het WODC-onderzoek «Richten op de regenboog»¹¹ naar daderprofielen van daders van geweld tegen lhbtq+ personen blijkt dat daders bovengemiddeld vaak man zijn en antecedenten hebben, maar dat er «geen grote verschillen» zijn gevonden wat betreft onder andere nationaliteit. Een klein deel van de daders geeft expliciet aan een religie te belijden. Volgens de onderzoekers is de mate waarin religie een rol speelt bij lhbtq+-gerelateerd geweld echter moeilijk te duiden. Omdat migratieachtergrond niet als zodanig wordt geregistreerd in strafdossiers, hebben de onderzoekers hierover geen uitspraken kunnen doen.

Uit onderzoeken blijkt dat er, naast lhbtq+-acceptatie, veel factoren zijn die een rol spelen bij de veiligheid van lhbtq+ personen. Ik werk samen met de Minister van Justitie en Veiligheid aan een aanpak voor het bevorderen van de veiligheid van lhbtq+ personen. Voor deze aanpak wordt nu in kaart gebracht wat de huidige problemen en oorzaken zijn.

Ik ondersteun daarnaast de Alliantie Verandering van binnenuit. De alliantie is een samenwerkingsverband tussen Movisie, Consortium Zelfbeschikking en LCC+ die zich richt op gesloten gemeenschappen, met een afstand tot de samenleving en conservatief zijn in hun gedachtegoed. De alliantie werkt aan het realiseren van gendergelijkheid en lhbtq+-gelijkheid in de Nederlandse samenleving. Zo zet de alliantie zich in op het van «binnenuit» verandering bevorderen in gesloten gemeenschappen, met mensen die zelf onderdeel zijn van zulke gemeenschappen.

Vraag 7

In 2022 gaf een rapport in Amsterdam aan dat vooral jonge mannen met een niet-westerse achtergrond homo's discrimineren; kan tijdens het nieuwe landelijke onderzoek van het sociaal en cultureel planbureau specifiek worden

⁹ Opvattingen over seksuele en genderdiversiteit in Nederland en Europa 2022, Sociaal en Cultureel Planbureau, <https://www.scp.nl/publicaties/publicaties/2022/05/17/opvattingen-over-seksuele-en-genderdiversiteit-in-nederland-en-europa-2022>

¹⁰ World Values Survey (2023), Universiteit van Amsterdam, Amsterdam School of Communication Research, <http://www.worldvaluessurvey.org/wvs.jsp>

¹¹ Kamerstukken II, 2023–2024, 30 420, nr. 392

stilstaan bij de homoacceptatie onder mensen met een niet-westerse achtergrond?¹²

Antwoord 7

Dit soort onderzoeken zijn belangrijk, omdat het ons een beter inzicht geeft in hoe de acceptatie van lhbtq+ personen is in Nederland. Zoals aangegeven in mijn antwoord op vraag 4 en 5, verschijnt de eerstvolgende editie van de lhbtq+-monitor in november 2024. Daaruit zal blijken in hoeverre de nieuwe cijfers iets kunnen zeggen over verschillen in lhbtq+-acceptatie naar migratieachtergrond.

Het rapport waar de leden naar refereren focust voornamelijk op de ervaring en perspectieven van 15 geïnterviewden uit de lhbtq+-gemeenschap en biedt dus, landelijk gezien, weinig directe informatie over de daders van de ervaren discriminatie. De onderzoekers geven de kanttekening dat door de gekozen opzet het onderzoek niet pretendeert een representatieve weergave te geven.

Vraag 8

Kunt u in gesprek gaan met de burgemeester van Amsterdam om verdere dalende acceptatie onder jonge mensen met een niet-westerse achtergrond te voorkomen?

Antwoord 8

Er is goed contact met de gemeente Amsterdam over de resultaten van het onderzoek en de zorgen die dit baart. Ik moedig de gemeente Amsterdam aan om op basis van de resultaten stappen te zetten om acceptatie onder jongeren meer te stimuleren. In de gemeente Amsterdam worden al gesprekken gevoerd op scholen die hebben meegedaan met de vragenlijst voor de Gezondheidsmonitor Jeugd 2023. Ik voer zelf ook veel gesprekken over acceptatie en acht het niet nodig om hierover een separaat gesprek te voeren.

Vraag 9

Hoe kijkt u aan tegen het recente onderzoek van EenVandaag waar 51% van de LHBTI+'ers aangeeft dat het slecht gaat met de acceptatie?¹³

Antwoord 9

Ook hier verwijs ik naar de lhbtq+-monitor die in november 2024 uitkomt. Deze monitor zal een nader beeld geven van de acceptatie.

Het is overigens schrijnend dat de helft van de ondervraagde lhbtq+ personen aangeeft dat het niet goed gaat met de hoeveelheid acceptatie die zij ervaren in Nederland. Zoals reeds in het antwoord op vraag 3 is beschreven, zorgt acceptatie ervoor dat iedereen zichzelf kan zijn en verliefd kan worden op wie diegene wil. Ik vind het ernstig dat het gevoel dat je mag zijn wie je bent niet voor iedereen vanzelfsprekend is in onze samenleving. Ik wil er daarom ook alles aan doen om dit te verbeteren.

Vraag 10

En hoe kijkt u aan tegen het feit dat 72% van de deelnemers van het onderzoek van EenVandaag het aanstootgevend vindt als vrouwen elkaar op de mond kussen?

Antwoord 10

Ik ben enorm gemotiveerd om de acceptatie van lhbtq+ personen in heel Nederland te bevorderen. Ik werk samen met de Minister van Justitie en Veiligheid aan een nieuwe aanpak ter verbetering van de veiligheid van lhbtq+ personen. In deze samenwerking worden de problemen en oorzaken op dit moment in kaart gebracht. De nieuwe aanpak moet er toe leiden dat ongewenst gedrag bij de bron kan worden aangepakt. Zoals in eerdere antwoorden is gemeld, laat ik een onderzoek uitvoeren naar de oorzaken van de dalende acceptatie onder jongeren, met in elk geval

¹² Binnenlands Bestuur, 12 januari 2022, «Rapport homodiscriminatie niet onder pet gehouden», «Rapport homodiscriminatie niet onder pet gehouden» (binnenlandsbestuur.nl)

¹³ EenVandaag, 3 augustus 2024, «Acceptatie lhbt+ op dieptepunt: minder dan de helft van de gemeenschap vindt dat het goed gaat», Acceptatie lhbt+ op dieptepunt: minder dan de helft van de gemeenschap vindt dat het goed gaat – EenVandaag (avrotros.nl)

aandacht voor de rol van sociale media en conservatieve denkbeelden. Ik zal uw Kamer voor de zomer van 2025 informeren over de resultaten.